

A MAGYARORSZÁGI
EVANGÉLIKUS EGYHÁZEGYETEM
NYOLCOSZTÁLYU
NÉPISKOLÁINAK
TANÍTÁSTERVE

Megállapította a Magyarországi Evangélikus Egyházegyetem
1942. évi november hó 20-án tartott közgyűlése 53. jegyző-
könyvi pontban foglalt határozatával, utasítva az iskolai
bizottságokat, hogy a tanítók az állami tanterv megfelelő
kötetein az elrendelt módosításokat jelöljék meg.

A Magyarországi Evangélikus Egyházegyetem hivatalos kiadványa

GYŐR, 1943.

BAROSS-NYOMDA: UZSÁLY ÉS KONCZ (HARANGSZÓ NYOMDÁJA)

A Magyarországi Evangélikus Egyházegyetem nyolcosztályu népiskoláinak tanításterve.

Megállapította a Magyarországi Evangélikus Egyházegyetem 1942. évi november hó 20.-án tartott közgyűlése 53. jegyzőkönyvi pontban foglalt határozatával, utasítva az iskolai bizottságokat, hogy a tanítók az állami tanterv megfelelő kötetein az elrendelt módosításokat jelöljék meg.

Az 1938-ban kelt s az egyházegyetem közgyűlésén 1939. szeptember 1-ével életbeléptetett „**Utasítás és Tanterv a Magyarországi Evangélikus Mindennapi és Továbbképző Elemi Népiskolák számára**“ c. munkálat csak azokban az iskolákban marad érvényben, ahol még hatosztályú népiskola működik.

Ahol a nyolcosztályú evangélikus népiskolai oktatás már kiépült, ott ez az evangélikus tanterv hatályát veszti. Megmarad azonban a nyolcosztályú népiskolában is e könyvbe felvett evangélikus vallástani tanterv s az ehhez szóló utasítás, amely különben egy másik füzetben is megjelent dr. Gaudy H. László neve alatt (valamennyi iskolafajta vallástani tantervével és utasításával egy füzetben).

Az evangélikus népiskola feladata az evangélikus anyaszentegyház építése; rendeltetése tehát, hogy a gyermeket az ágostai hitvallású evangélikus keresztyén anyaszentegyház tagjává, evangélikus keresztyén személyiséggé, ezáltal buzgó, kötelességtudó evangélikus egyháztaggá, vallásos, erkölcsös, magyar állampolgárrá nevelje, a nemzeti művelődés szellemének megfelelő általános és gyakorlati irányú alpműveltséghez juttassa és ezáltal az életben való helytállásra és további tanulmányokra is képessé tegye.

A nyolcosztályú evangélikus népiskola tárgyai ugyanazok, mint az állami tantervben megjelölt tárgyak. A hit- és erkölcsstan elnevezés helyett vallástan elnevezést kell alkalmazni.

Az óraterv is ugyanaz, mint az állami tantervben megállapított óraterv, azzal a különbséggel, hogy az egytanítós népiskola téli órarendjében a felső tagozat (V—VIII. o.) vallástani óraszám 1-gyel több. Amelyik osztályban, vagy osztálycsoportban a heti óraszám a 30-at meghaladja, hetenként annyi tanítási napon kell 50 perces órákat tartani, amennyivel több a heti órák száma 30-nál. Pl. heti 32 óra esetében 2 tanítási napon. Az órarendbe a teljes óraszámot kell felvenni, de a rövidített órák napokat jelezni kell.

A nyolcosztályú evangélikus népiskolában az állami „Tanterv és útmutatások a nyolcosztályú népiskola számára” c. tanítástervből ki kell hagyni a következő egységeket:

I. kötet: A tanterv.

Olvasás

19. old. V. osztály: Szent István királyhoz (Ah, hol vagy magyarok tündöklő csillaga).

Beszéd- és értelemgyakorlat

16. old. II. osztály: „Kereszt”.

17. „ IV. „ „Szent” István, László helyett I. István, László.

Olvasás

19. old. IV. és V. o.: „Legendák”.

A magyar nemzet történelme

31. old. V. osztály: „Szent” István és László helyett: I. István és László.

32. „ V. „ „A kolostori élet”.

II. kötet: A tantervi anyag részletezése.

Beszéd- és értelemgyakorlat

7. old. I. osztály: „Mikulás”, „Betlehemesek”.

11. „ III. „ „Bucsuk”.

12. „ IV. „ „Szent” István és László helyett I. István és László.

13. „ IV. „ Kapisztrán „Szent” János helyett „Kapisztrán János”.

A magyar nemzet történelme

46. old. V—VI. o.: „Szent” István és László helyett I. István és László. „szentéletű férfiú”, „Szent Erzsébet”.

47. „ V—VI. o.: „Boldog Margit”, „A kolostori élet: bencések, premontréiek, ciszterciek, ferencesek, dömések, erkölcsi és gazdasági hatásuk”. „A magyar szentek”; „pálosok”; „Szent László helyett I. László, Kapisztrán „Szent” János helyett Kapisztrán János, „a déli harangszó”, „Szent” István, László helyett I. István, László.

48. „ V—VI. o.: „Szent” László helyett I. László. Ugyanott a legalsó sorban „az új hit” terjedésének okai helyett a hitjavítás terjedésének okai. Kapisztrán „Szent” János helyett Kapisztrán János.

49. „ V—VI. o.: ... „a szónok, író és hitvédő, a magyar irodalmi nyelv megalapítója”.

49. „ VII-VIII. o.: „XI. Ince” pápa.

50. „ VII-VIII. o.: „XI. Ince” pápa.

A magyar nemzet történelme

51. „ VII-VIII. o.: „az Eucharisztikus Kongresszus“.

Beszéd- és értelemgyakorlat

92. old. I. osztály: „Mikulás“, „Betlehemesek“.

99. „ IV. „ „Szent“ István, László helyett I. István, László.

99. „ IV. „ Kapisztrán „Szent“ János helyett Kapisztrán János,
„a déli harangszó“.

A magyar nemzet történelme

155. old. V. osztály: „II. Szilveszter pápa“, „Szent“ István, László helyett I. István, László; „szentéletű férfiú“, „Szent Gellért, Szent Imre“ helyett „Gellért püspök, Imre herceg“, „Gellért szenttéavatása“. „Szent Erzsébet.“

156. „ V. „ „Boldog Margit“, „A kolostori élet“, „bencések, premontréiek, ciszterciek, ferencesek, dömések: erkölcs-szelídítő és gazdasági hatásuk“.

156. „ VI. „ „A magyar szentek“, ... a pálosok“. „Szent“ István, László helyett I.

157. „ VI. „ „Kapisztrán „Szent“ János. „a templomok“. „... az új hit terjedésének okai“ helyett a reformáció terjedésének okai. „a szónok, az író, a hitvédő, a magyar irodalmi nyelv megalapítója“.

158. „ VII. „ „Szent István, László“ helyett I. „XI. Ince pápa“.

161. „ VIII. „ „A hitélet megújítása, templomépítések, az Eucharisztikus kongresszus“, „A szentistváni eszme“.

A nyolcosztályu evangélikus népiskolában az állami tantervi anyaghoz a következő egységeket kell tárgyalás végett felvenni:

I. kötet: A tanterv.

Oldal:	sor:	cím:
15.	9.	átérzése után: a Biblia
	11.	szellemi után: és az egyház kegyelmi
	18.	A templom. Az istentisztelet.
16.	14.	„pap“ helyett lelkész,
17.	2. és 3.	község után: egyházközség
	11.	Az egyházközség és egyházmegye kapcsolata.
	19.	nemzetünk után: és egyházunk
	25.	elől: A magyar reformáció.
	26.	elől: Az alkotmány és vallásszabadság védelmezői.
18.	6.	imádságok után: énekek,
	7.	gyermekversei után: „könnyű vallásos és hazafias versek és“
	17.	a család „az egyházközség“,
19.	1.	végén: a vallástán s
	14.	legendák után: evangélikus és
	15.	események után: kiváló reformátoraink élete,
	32.	világából a után: vallástannal s

Oldal:	sor:	cím:
20.	10.	törökvilág után: a reformáció
	16.	olvasmányok után: a vallásos erkölcsös élet és
	28.	korrajzok a magyar evangélikus egyház küzdelméből,
	35.	család után: az egyházközség,
21.	2.	nemzeti után: és egyházi
	18.	elején: az egyháztagek
	21.	továbbá után: az egyházi
	22.	érdemei után: az evangélikus egyház nagy alakjai;
		végén: Reményik Sándor: Kegyelem.
22.	5.	magyarosság után: és az evangélikus vallásos és a magyar
		nemzeti érzés.
	6.	kiválasztani után: különösen a Bibliából és más, főleg evan-
		géliikus jellegű szövegből.
	18.	iskolában után: templomban,
	25.	kapcsolatban után: vallásos és hazafias érzelmek,
23.	4.	ébredő után: vallásos és hazafias
	16.	élmények után: vallásos, egyházas s más tárgyú
	30.	Bibliai és evangélikus írók, költők műveiből kiszemelt
		evangéliumi tárgyú idézetek.
		Ugyanígy a 24. oldal 10. és 21. sorban.
26.	18.	végéhez: A pár és a tucat. Római számok.
	20.	végéhez: arasszal, lábbal, lépéssel.
29.	27.	közepén: az evangélikus
30.	8.	végéhez: Az evangélikus egyházmegye, egyházkerület.
	28.	gazdasági után: evangélikus egyházi
	31.	végén: evangélikus egyházunkkal.
31.	9.	végéhez: a külmiszió.
	18.	vonatkozó után: egyházi és
	21.	végéhez: az evangélikus és
	22.	öntudat után: az egyház
32.	13.	az ellenreformáció után: a magyar protestáns egyházak
		gyászos korszaka,
	27.	végéhez: az 1848. évi törvények.
33.	2.	mai után: nemzeti és egyházi
	5.	állami után: és evangélikus egyházi
	7.	nemzeti után: és egyházi
	10.	az egyházközség.
	12.	igazgatásuk után: az egyházmegye,
	13.	végén: Az egyházkerület.
	15.	adózás után: Egyházi adók.
	22.	polgárság után: egyháztagság.
	30.	képviselőválasztás után: Egyházi választások, egyetemes
		közgyűlés, zsinat.
	32.	intézetek után: Egyházi bíraskodás.
34.	14.	és után: a valláserkölcös jellem és az evangélikus világ-
		szemlélet
42.	23.	cimkéek után: bibliai idézetek,
43.	21.	elején: Egyházi és iskolai grafikonok készítése. Luther rózsa.
46.	31.	ezzel után: a gyülekezeti éneklés,

47. 7. tárgyköre után: az evangélikus vallás,
 11. fajai után: Egyházi énekek,
 27. fajai után: Egyházi énekek,
 48. 1. tárgyköre után: az evangélikus vallás,
 4. fajai után: Egyházi énekek.
 10. tárgyköre után: az evangélikus vallás,
 12. fajai után: Egyházi énekek.
 22. tárgyköre után: az evangélikus vallás és élet,
 25. fajai után: Egyházi énekek.

II. kötet : A tantervi anyag részletezése.

Oldal:	sor:	cím:
7.	8.	rendje után: Bibliája, énekeskönyve.
	20.	elején: bibliai falimondások.
	23.	emlékek után: Biblia az asztalon, énekeskönyv.
	29.	Ádvent.
8.	11.	beosztásuk után: imádkozás,
	12.	pihenés után: reggeli, ebédelőtti és utáni, esti ima.
	15.	elől: nagypéntek.
	16.	végén: magatartás a templomban.
9.	10.	végén: lelkészi hivatal,
	36.	tanítják után: lelkész (pap helyett)
10.	4.	ünnepei után: a reformáció emlékünnepe,
	5.	elől: nagypéntek, husvét után: áldozócsütörtök,
	7.	végén: és az egyházközség
	21.	élmények után: Isten segítségülhívása,
11.	11.	végén: Az egyházközség története, a reformáció meg- ünneplése.
	12.	elején: az egyházközség élete, a lelkész, tanító, a templom élete, az istentisztelet.
	26.	község után: evangélikus
	39.	végén: Az egyházmegye: esperes.
12.	6.	a község után: az egyház.
	29.	elején: Ádvent.
13.	3.	Mohács után: A reformáció, a protestáns egyházak.
	4.	Zrínyi után: Bocskay, Bethlen, I. Rákóczi György, Thököly Imre, Lorántffy Zsuzsánna.
	8.	Világháborúban után: gróf Tisza István.
20.	4.	végén: Római számjegyek a 12 ismertetésekor az óra szám- lapjával kapcsolatban I, V, X, utána IV, VI, IX, XI stb. megismertetése.
21.	17.	iskolai után: egyházi,
22.	14.	első mondat helyett: A 60-as számkörig az I. osztályban megismertetett számjegyek írásának és elolvasásának gya- korlása.
27.	9.	végén: egyházközségi, egyházmegyei,
	21.	község után: az egyházközség; megye után: az egyház- megye,

Oldal:	sor:	cím:
29.	18.	község után: egyházközség; megye után: egyházmegye,
30.	4.	község után: egyházközség, megye után: egyházmegye,
	13.	községi után: egyházközségi,
31.	16.	község után: egyházközség,
	19.	nagyjaink után: egyházi nagyjaink,
	35.	község után: egyházközség, megye után: egyházmegye,
32.	6.	községi után: egyházközségi,
34.	4.	lakosságának után: és az egyházközségi tagoknak
36.	22.	község után: egyházközség,
	23.	megye után: egyházmegye, egyházkerület,
37.	7.	község után: egyházközség; megye után: egyházmegye,
40.	9.	kapcsolat után: a község egyházmegyéje s a vele való kapcsolat.
41.	29.	Hazánk után: népe; térképe után: vallási megoszlása, a különböző hitvallású keresztyének.
43.	5.	elhelyezkedése után: vallása, sűrűbb evangélikus lakosságú vidékek, egyházkerületi beosztás.
48.	39.	elején: és terjesztői: Dévay Bíró Mátyás, Sztáray Mihály, Szegedi Kiss István, Károlyi Gáspár, Szenczi Molnár Albert,
49.	33.	testőrség után: Az evangélikusság háttérbe szorítása.
50.	27.	testőrség után: Az evangélikusság háttérbe szorítása.
52.	10.	népszámlálás után: az egyházi anyakönyvek.
	12.	vendégforgalom után: az egyháztagság; művelt után: val- lások és erkölcsös,
52.	32.	közjegyző után: az egyházi bíraskodás.
	35.	képviselőválasztás után: az egyházi választások.
53.	3.	ember után: az evangélikus ember; nemzeti után: egyházi,
60.	22.	gazdasági és háztartási iskolák után: evangélikus nép- főiskolák.
	24.	családi élet helyett: evangélikus családi élet.
64.	2.	jó után: evangélikus,
68.	13.	végén: Luther rózsza.
71.	6.	dalanyagát után: az egyházi ének tanításterve és
91.	10.	tisztasága után: Bibliája, énekeskönyve.
	22.	tisztasága után: Bibliai mondások a falon.
	25.	végén: Biblia az asztalon, énekeskönyv, imakönyv.
92.	2.	Karácsony előtt: Advent.
	9.	torkosság után: Ima étkezés előtt és után.
	12.	beosztása után: imádkozás, éneklés,
	15.	elején: Nagypéntek.
93.	7.	végén: A mi templomunk. Emberé a munka, Istené az áldás.
	21.	karácsonyra után: advent,
	26.	tisztasága után: Az ember lelke, tanító, lelkész.
	29.	szegényház után: az egyház szegényein való segítség.
	31.	hogyan előtt: Nagypéntek, miért legnagyobb ünnepünk?
	34.	végén: neves lelkészek, tanítók emléke.
94.	3.	munkája után: Isten segítségének kérése a tanév elején.
	30.	község után: az egyházközség jóltevőiről, alapítóiról,
	33.	képek után: bibliai mondások

Oldal:	sor:	cím:
95.	12.	végén: az egyházközség rövid története, a reformáció megünneplése.
96.	15.	orvos után: az egyházközség és
	25.	kegyelet után: a község és egyházközség nagyjai,
	33.	múzeumok után: egyházunk istentisztelete, a mi vallásunk, az evangélikus művelődés helyi szervei.
97.	6.	vezetői után: az egyházközség vezetői: lelkész, tanító, felügyelő.
	8.	Könyvek: a család könyve, Biblia, imakönyv, énekeskönyv.
	14.	elején: egyházközségben.
	16.	elején: a leányegyházközség, szórvány, missziói munka,
	24.	főispán után: az egyházmegye, esperes.
98.	17.	Mohács után: A reformáció, a protestáns egyházak.
	22.	végére: I. Rákóczy György, Thököly Imre, Lroántffy Zsuzsánna.
	24.	végén: gr. Tisza István.
	28.	Karácsony előtt: Advent.
99.	27.	szabadságharc után: Kossuth Lajos.
	31.	végén: gróf Tisza István.
100.	16.	körkép után: és más evangélikus tárgyú kép.
101.	21.	figyelmeztetők előtt: bibliai helyek, figyelmeztető igék az iskolában, otthon, utcán, nyilvános helyen, gyűjtés, írás.
105.	29.	földrajzi után: és szentírásbeli
	31.	elől: Evangélikus egyházi
110.	22.	elején: Szentírásbeli mondások: mindenki vegye fel az ő keresztjét. Legyetek tökéletesek, mint a ti mennyei Atyátok tökéletes. Ti vagytok a világ világossága.
111.	18.	elején: Bibliafordítások, a Károlyi-féle vizsolyi Biblia,
	23.	regényírók után: evangélikus regényírók;
	37.	olvassunk után: az egyházi lapok.
112.	2.	elején: egyházi, evangélikus keresztyén vonatkozású irodalom,
113.	30.	végén: Római számjegyek. A római számjegyekre a 12 ismertetésekor az óra számlapjával kapcsolatban kerül sor. Az I, V, X után a IV, VI, IX, XI.
115.	36—39.	helyett: A 60-as számkörig az I. o.-ban megismert számjegyek írásának és olvasásának gyakorlása.
121.	27.	község után: egyházközség
122.	8.	községi után: egyházközségi, egyházmegyei,
	23.	község után: egyházközség; megye után: egyházmegye.
125.	10.	elején: egyházközség; járás után: egyházmegye,
126.	4.	község után: egyházközség; megye után: egyházmegye,
	15.	községi után: egyházközségi
127.	26.	község után: egyházközség,
	28.	végén: és evangélikus
128.	16.	község után: egyházközség, megye után: egyházmegye,
	27.	községi után: egyházközségi
	30.	megye után: egyházmegye,
138.	9.	község után: egyházközség, egyházegyetem,

Oldal:	sor:	cím:
142.	36.	társulások után: Evangélikus Egyházkerületek Jóléti Egyesülete.
145.	4.	község után: egyházközség; ország után: egyházegyetem,
150.	20.	elején: a sűrűbb evangélikus lakosságú vidékek egyházkerületi beosztása.
152.	11.	elején: evangélikus egyházi kapcsolatok,
153.	6.	elhelyezkedésük után: sűrűbb evangélikus lakosság,
	9.	végén: Evangélikus iskolavárosok.
	16.	sorsuk után: evangélikus egyházaik.
154.	1.	jellemzésük után: evangélikus és református többségű nemzetek.
157.	38.	elején: és terjesztői: Dévai Biró Mátyás, Sztárai Mihály, Szegedi Kiss István.
	39.	végén: Károlyi Gáspár, Szenczi Molnár Albert.
158.	10.	választása után: a nikolsburgi béke. I. Rákóczi György, a linzi béke. Lórántffy Zsuzsánna. A véstörvénytörvény és a gyászos évtized, a gályarabok.
	21.	végén: A reformáció és hősei.
159.	12.	Visszacsatolás után: Az evangélikusság háttérbe szorítása.
160.	36.	forradalom után: Gróf Tisza István,
161.	14.	Kongresszus után: Protestáns Napok.
	25.	végén: a magyar evangélikus egyház feladata.
162.	2.	végén: az egyházközség tisztviselői és feladataik.
	4.	tisztviselői után: az egyházmegye és egyházkerület kormányzása.
	9.	végén: az egyházközség vagyona és gondozása.
	38.	népszámlálás után: egyházi anyakönyvek.
163.	31.	intézetek után: lelkigondozás. Az egyházi bíraskodás. Isten, mint legfőbb ítélőbíró.
	33.	elején: egyháztársadalmi alakulatok.
	35.	választás után: az egyházi választójog.
180.	29.	elején: az ifjúság lelki gondozása. A KIE evangélikus ága.
181.	5.	végén, OTI, OTBA, MABI.
183.	2.	társadalomban után: Az evangélikus nő, mint családanya és háziasszony.
	34.	menyasszonyság után: Az evangélikus leány, mint menyasszony.
207.	26.	családban után: Az evangélikus nő, mint családanya.
	34.	meggondoltság után: Az evangélikus leány, mint menyasszony.
	36.	kelengye után: Az evangélikus férj és feleség az egyházi életben, a házasság feleknek az egyházhoz való ragaszkodása.
216.	11.	jelmondatok után: bibliai feliratok.

DATE DEPOSITED

IN THE OFFICE OF THE

CLERK OF THE DISTRICT COURT

OF THE DISTRICT OF COLUMBIA

THIS DEED WAS FILED FOR

RECORD ON THE

THIRTIETH DAY OF